

# NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo  
upravišstvo  
Kopitarjeva  
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-  
pololetna . . . „ 2.-  
četrtna . . . „ 1.-  
Posamezna št. „ 0.10

Št. 8.

V Ljubljani, dne 19. januarja 1912.

Leto VII.

## Volitve na Nemškem.

Pretečeni petek, dne 12. januarja, so se izvršile volitve v nemški državni zbor. Končno število poslancev posameznih strank še ni določeno, ker je bilo izvoljenih zadnji petek samo 209 poslancev in bo treba še 190 poslancev v ožjih volitvah izvoliti. Vendar pa so že dosedanje glavne volitve pokazale, kakšna prihodnost čaka nemško državo.

Največ poslancev sta dobili soc. demokracija, 66 poslancev, in pa katoliška stranka Centrum, 86 poslancev; liberalci, ki so imeli v prejšnjem državnem zboru 104 poslance, so dobili sedaj komaj štiri. Kaj se učimo iz teh volitev?

Liberalci propadajo povsod, tako tudi na Nemškem. Liberalci so bili zmerom stranka gospode, za nižje sloje ljudstva niso imeli nikdar dobre besede, iskali so vedno časti in predpravic; zato pa zmerom bolj ginejo, vsako leto jih je manj in njihovo mesto zavzema soc. demokracija. Vsa velika mesta, katera so imeli nekdanj liberalci v posesti, so prišla v roke soc. demokracije. Dandanašnji nima v politiki glavne besede več meščan, uradnik, pač pa delavec in kmet, iz katerih izhaja tudi meščanska družba. Kdor noče imeti v politiki delavca in kmeta na svoji strani in se noče zavzemati za njihove stanovske potrebe, ta napravi lahko politični testament. Propad liberalcev nas tudi uči, da je polovičarstvo za politično stranko pogubno in kvarno. In liberalci je tak polovičar z dvojnim obrazom, z dvojno dušo. Nasproti vernikom se dela vernega, nasproti brezvercem brezverca; in tako odbije ene in druge.

Druga stranka so soc. demokrati. Ti so zelo napredovali: dobili so 66 poslancev in število oddanih soc. demokratskih glasov znaša čez 4 milijone. Kaj je vzrok tega napredka? Soc. demokratska stranka in propad protestantizma. Soc. demokrati svojo organizacijo vedno bolj izpopolnjujejo, kakor prede pajk svojo mrežo. Za vzdrževanje svoje organizacije so dali samo lani blizu 19 milijonov mark. Komaj da otrok šoli odraste, mora že v organizacijo, katere član je celo življenje. Potem pa ta silna agitacija! Vsako nezadovoljnost, vsak nedostatek znajo izriniti in nezadovoljnosti in zla je dandanes veliko. In kdor bere te mamljive obljube in to krasoto in srečo, katera bo vladala takrat, ko bodo

prišli soc. demokrati na baržunaste sedeže, že razsodnega človeka lahko zmotijo, pa ne bodo delavca za sabo potegnile? Soc. demokrati se posebno množe v krajih, kjer prebivajo protestanti. Vera med protestanti čimdalje bolj gine, protestantski pastori sami so večidel liberalci in ne verujejo ničesar več ali ni torej samo ob sebi umevno, da se človek, ki je izgubil vero v posmrtnost, naveže na zemljo in oklene sanj socialnih demokratov.

Zelo dobro so se držali pri volitvah tudi nemški katoličani; njih politična stranka Centrum je dobila 86 poslancev in nekaj čez 2 milijona glasov in to kljub temu, da so se vrgli soc. demokrati in liberalci z vso silo zoper nje. Katoliška stranka je sijajno odbila ta skupni napad svojih nasprotnikov. Kje tiči njena sila? V organizaciji, v časopisju, v delu in katoliških načelih. Organizacija šteje na stotisoče članov in na tisoče društev. Vsak stan je organiziran, vsaka stroka ima svoje društvo, mladina, kmet, delavec, trgovec in meščan, vsak najde v Centrumu svojega prijatelja in varuha. Časopisje, katoliška stranka ima najmočnejše politično časopisje, izmed vseh drugih strank in tudi najbolj razširjeno. Neumorna je tudi njena agitacija. V politiki ni odmora, vsak odmor pomeni izgubo. Moč, pogum in navdušenje pa črpajo nemški katoličani v neusahljivih studenčih krščanstva. Samo na ta način morejo kljubovati in odbijati, da gore laži, natolcevanja, oporekanja, ki jih vale nanje njihovi verski in politični nasprotniki.

Nauk za nas; neumorno delo in organizacija!

## Čudna dušna hrana.

»Zarja« ponuja našim delavcem čudno dušno hrano. Dolgovezne članke, prestave iz kakih romanov, prinaša o Rimu, o Petrovem novčiču, o milijonih, katere poseduje papež, o borzni igri monsignora Folchija leta 1810., ki je po naročilu Leva XIII. na borzi napravil več milijonov papeževskega denarja. Ne bomo zavračali teh laži, saj je vendar znano, da je Lev XIII. bil papež od leta 1878—1903, toraj ni mogel Folchija pooblastiti ne leta 1810, ne če je kaka pomota leta 1910. A ker naši rdečkarji tako radi pišejo o izmišljenih milijonih jim dajemo nasvet, naj

raji o gotovih milijonih pišejo in ni treba tako daljno pot v Rim storiti. Edini dunajski Rotšild, iskreni prijatelj soc. demokratov ima premoženja — katerega je sam priznal — 11.000 milijonov kron. Ako to premoženje nese le 4 odstotke na leto, znašajo letne obresti 440.000 milijonov kron. Beda je velika in draginja taka, tako zdihujejo sodrugi. Naj bi prisilili Rotšilda, da bi dal 400 milijonov za izboljšanje delavskega stanu, kaj ne koliko bi se pomagalo, koliko družin rešilo lakote! In vendar bi še Rotšildu ostalo 40 milijonov za letno porabo, gotovo za njega — razvajenca, še vedno lepa vsota, da bi mu ne bilo treba nikoli brez večerje spat iti. To naj naj Dunaju predlagajo soc. demokratični poslanci in večina jim bode zagotovljena in delavstvu se bode v resnici bolj pomagalo, kakor z vodenimi članki in bedastimi izmišljotinami o milijonih Vatikana. Pa najbrž tega ne bodo storili. Saj je še v spominu kako so pri zadnjem obhodu na Dunaju razbili in pokradli pri malem branjevcu, a mimo Rotšildovih palač pa mirno šli. Razdejali so klopi po šolah, a niti ene šipe pobili pri judovskih palačah. Pri revoluciji v Parizu so sodrugi cele oddelke mesta razdejali in napravili veliko milijonov škoda, a francoskemu Rotšildu niso ene šipe pobili pri njegovih palačah. Ko so drle razgrajajoče množice po mestu, so stali pred judovskimi hišami tovariši, ki so odganjali množico od judovskih bogatih stavb. Tako se dela za reveža in ščiti bogatna — resničnega milijonarja.

## Dr. Šušteršič — deželni glavar.

Naša dežela je dobila novega glavarja v osebi dr. Šušteršiča. Novi deželni glavar je mož, ki je bil tudi krščansko socialnemu delavstvu vedno naklonjen. Vedno se je zavzemal za to, da se politične pravice raztegnejo tudi na delavsko ljudstvo in dober kos zasluge ima za to, da se je vpeljala za državni zbor deloma pa tudi za deželni zbor in za občine splošna volilna pravica. Vse njegovo politično delovanje vodi ljudska, demokratična misel. Posegel je tudi sam v delavske boje; tukaj spomnimo samo na štrajk v Vevčah, v katerega je sam posegel in skušal delavstvu v prid posredovati. Upamo, da bo tudi kot deželni glavar ostal prijatelj in pospeševatelj krščansko-socialnega delavstva in njegovih teženj.

## Strah v La Villette.

(Dalje.)

Z nekim stražnikom sem došel k umorjenki, ki jo je stražil zgolj še stražnik in pa Sova. Poročalo se mi je vse, kar se je zgodilo.

Predsednik berlinske policije mi je izročil izkaznico, po kateri sem imel pravico posredovati uradno v vsakem slučaju. Ker še ni došel na kraj zločina kak kriminalni komisar, sem obvestil navzočega stražnika, da prevzamem poizvedbe.

Pred vsem preiščem rajnico.

Zabodena je morala biti v hrbet. Dvignili smo mrtliča, ga obrnili na stran. Opazil sem nekaj, kar me je prestrašilo. Dognal sem namreč dve rani, iz katerih je curljala kri. Odrezal sem obleko na hrbtu in dognal, da je en sunek predrl leva pljuča, drugi pa srce. Zločin se je moral izvesti z dvema bodalcema. Morilec je objel svojo žrtev in zabodel rajnico v hrbet.

Kolikor sem se spomnil, so našli pred desetimi dnevi tudi pred La Villettom neko mrtvo žensko, ki je bila rayno tako napadena in usmrčena.

Enako orožje se je vporabljal v obeh slučajih!

Oba zločina je morala zato izvesti le ena oseba.

Da doženem, kdo da je umoril ti dve ženski, moram pred vsem znati, kdo da sta umorjenki. Obstojata li kaka zveza med prvim in drugim strašnim zločinom.

Ko dozorevajo te misli v meni, nisem miroval, marveč preiskaval sem žepe, če najdem kaj, kar mi izda, kdo da je umorjenka.

Ničesar ne najdem! Vsi žepi prazni, nobenega popirja, nobenega znamenja.

Je li rajnica obropana?

Nova možnost, ne tako neverjetna. Saj denarno listnico bi bila morala imeti umorjenka, kako uro ali kak kinč. A čisto vse je pobral morilec! Kakor se zdi domneva o ropu verjetna, jo le zavržem. Kdo li naj roparsko mori pred svetlo razsvetljenimi durmi La Villette, kjer bi bil tako lahko vsak trenutek morilec presečen? Zakaj vprašanje, ki sem si ga stavil, ne da dobim drugo možnost.

Preiščem cesto, v kolikor mi je to mogoče v svitlobi električne luči. Preisk ostane brezuspešen. Krčevito stisnjeni pesti sta bili prazni, ko sem ju s silo odprl.

Stojim pred žrvnjo, ki ni zapustila nikake sledi.

Kdo je moril?

Se li mi posreči, da rešim to vprašanje?

Prišli so nosilci. Moje preiskavanje na licu mesta je končano. Dovolim zato, da odnesejo rajnico v mrtvašnico centralnega pokopališča.

V daljavi se izgubi ropot voza, ki je odpeljal mrtvo žensko.

Stal sem se še vedno pred vhodom La Villette, ki je bil zdaj temen. Le luč žarnic še razsvetljuje temno kri, ki jo vsesava zemlja.

Počasi odkorakam in pridem v svoje stanovanje šele, ko se že žari. Moje misli begajo še vedno pred La Villettom, kakor da dobim tako morilca, ki mori v objemu svoje žrtve.

Pred vsem obiščem komisarja Maltena, ki zasleduje umor, izvršen pred desetimi dnevi. Izvem ravno to, kar sem sam videl in doživel v minuli noči.

Neki stražnik je čul kričati v smeri La Villette. Podal se je tja in ležala je pred vhodom v elegantno svilnato obleko oblečena žena, ki je bila dvakrat zabodena v hrbet. Pri umorjenki se ni našlo nič, kar bi služilo, da bi se izpoznala rajnica, ki jo ni nihče poznal.

To mi je znal poročati komisar Malten.



## Zahteve ljubljanskega tobačnega delavstva.

To sredo je zborovalo organizirano ljubljansko kršćansko tobačno delavstvo. Obširna galerija »Ljudskega doma« je bila nabito polna zavednih delavk in delavcev. Vodil je zborovanje predsednik krajne skupine »Avstrijske kršćanske tobačne delavske zveze« tovariš Savenz. Prvi je govoril ustanovitelj strokovne organizacije ljubljanskega tobačnega delavstva poslanec

### DR. KREK

ki je izvajal med drugim:

Danes ste se zbrali, da zborujete in sklepate o stvareh, ki tičejo Vaše razmere. Vedno, kadar je šlo za kako Vašo stvar, ste imeli Vi prvo besedo. Kakor kaže zgodovina, je bilo to Vaše delo uspešno. Zadnjič ste imeli lep shod, na katerem je poročal poslanec Gostinčar. Izvedel sem, da ste z veseljem sledili izvajanjem posl. Gostinčarja. Poslanec Gostinčar je storil v odseku državnega zbora veliko za delavstvo. Kršćansko socialni poslanec Stumpf mi je pripovedoval, kako veliko zaupanje in ugled si je pridobil poslanec Gostinčar v odseku, ko je šlo za zadeve delavstva. Zadel je poslanec Gostinčar pravo stopnjo, da je šlo delo naprej. Zahteval je in tudi izvedel, da vladaj med državnim delavstvom glede na delavno razmerje in plače enakost. Tisti odsek, ki je o tem razpravljal, je imel veliko sej in poslanec Gostinčar je užival v tem odseku tak ugled, da kadar stvar ni šla radi ovir naprej, se je predsednik odseka oziral na tisti prostor, kjer je sedel tovariš Gostinčar. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

### Razcepljenost soc. demokracije.

Ko so minule lanske državnozborske volitve, so kričali liberalci in soc. demokrati, zdaj smo mi na vrhu. Takrat sem na nekem Vašem shodu naglašal, da se razmere ne bodo tako razvile, kakor oni mislijo in sodijo. Tista stranka, soc. demokracijo mislim, ki je najbolj kričala, je danes razbita na tri, štiri strani. Prave edinosti tudi ni v liberalnih strankah. Zato pa v teh strankah ni prave moči in edinosti.

### Tistim, ki nočejo videti resnice.

Nam, ki smo složni in edini, je bilo zato toliko lažje, da smo vršili svojo nalogo in dolžnost. O zvezi ljubljanskega tobačnega delavstva z našo stranko in poslanci rečem le to: Zvezani smo mi tako tesno, da nas ne bo nihče raztrgal. (Živahno pritrdjevanje.) Tisti, ki so bili včasih tudi med nami, a so krenili nazaj in ki nočejo videti resnice, dokazujejo le, da se nahaja včasih tudi med črnimi vranami kaka bela, da niso vedno vsi polenčki prav vravnani in da imamo v človeški družbi tudi take ljudi, katerih kapadocija (umevanje ali pamet) ni velika. (Živahna veselost.) Boja nasproti tem ljudem ni treba. Kadar bodo hoteli ti ljudje kaj govoriti, jim čisto mirno recite: »V kot!« »Tiho bodite!« Vi imate polne gobce, kadar gre za to, da sejete nemir in sovraštvo, kadar pa gre, da se kaj stori, Vas pa nikjer ni bilo. »Lepo v kot«, to bodi Vaš odgovor tistim, ki nočejo uvideti resnice. (Živahno pritrdjevanje.)

### Glavna zahteva.

Kar tiče Vaše glavne zahteve, ki meri na to, da se pomakne Ljubljana v višjo krajno stopnjo, bomo to stvar z vsemi silami podpirali. Vi zahtevajte in sklepajte in vpoštevajte, da kdor ne odneha, zmaga.

Izreden slučaj je zato še povečal mojo pozornost. Naprosil sem Maltna, da naj meni prepusti tudi svoj slučaj, kar je zelo rad storil.

»Kaj ste dosegli dozdej?« vprašam Maltna.

»Nič! Mrlič je ležal tri dni v mrtvašnici, a nihče ga ni poznal. Slike rajnice smo razposlali na vse strani, a dobili nismo nobenega obvestila. Nihče ni bil javljen, da se pogreša. Le to smo dognali, da je morala biti rajnica omožena, na lisi, ki smo jo našli na prstu in ki jo je povzročil poročni prstan.«

»Liso lahko povzroči tudi kak drug prstan«, sem odgovoril, ker se mi ni zdelo lisa dovolj utemeljena trditev.

»Gotovo!« odgovori Malten. A kljub temu se mi zdi, da je v obeh slučajih žrtev kaka omožena ženska.«

»Kako li morete to utemeljevati?«

»Prva kakor tudi drugi žrtev ne spadata trajnim obiskovalcem La Villette. Zdi se mi, da pripadata boljšim slojem. Mlade dame ne zahajajo v La Villette, pač pa večkrat omožene ženske s svojimi ljubimci, ker sodijo, da jih mož tam ne bo iskal.«

(Dalje prih.)

## Skrb za stanovanja.

Poleg Vaše glavne zahteve je pa potrebno, da se zavzamete tudi za stanovanjsko vprašanje. Mi smo imeli »Delavsko stavbno društvo«, a ker je društvo osnovano na podlagi pravil z neomejeno zavezo, bi se bila morala pravila zelo izpremeniti, da bi bilo društvo deležno tistih podpor, ki jih obeta država. Nasvetoval sem zato, da naj se ustanovi novo društvo. Društvo se je ustanovilo z omejeno zavezo. Kolikor poznam razmere, drugo že še gre kolikor toliko, edino delavska stanovanja so pa večinoma strašna, res grda, nezdrava. Ta stvar se mora pričeti, da ne bo šla vsa podpora v druge dežele in da prav nazadnje vržejo kak groš v južne kraje. Priporočam, da naj se kmalu zato skl.če shod tobačnega delavstva, na katerem naj poroča dr. Adlešič o tej stvari.

## Mlademu delavstvu.

Starejšim delavkam in delavcem priporočam, naj pouče mlajše, kakšne razmere da so vladale v ljubljanski tobačni tvornici, ko še delavstvo ni bilo organizirano. Še ni dolgo let, ko so vladale v ljubljanski tobačni tvornici jako žalostne razmere, ko je zdihovalo delavstvo v jako težavnih razmerah. Kako pametno je bilo, da nismo šli s soc. demokracijo, le en zgled. Soc. demokracija je naglašala, ko je šlo za vreden pokojninskega vprašanja tobačnemu delavstvu, da počakajmo splošne postavbe o delavskem starostnem zavarovanju. Mi smo zahtevali, da naj se vrede pokojnine tobačnemu delavstvu ne glede na to, kar stori državni zbor za drugo delavstvo in res so se pokojnine vredile, dasi je hotela soc. demokracija, da delavstvo čakaj splošne delavske starostne zavarovalne postavbe. Če bi bili čakali, bi bili morebiti dočakali to postavbo Vaših vnukov vnuki, ker je upanja silno malo, da državni zbor vpelje nujno potrebno delavsko starostno zavarovanje.

## Delavsko časopisje.

V Vašem ožjem krogu obračajte vso skrb Vašemu delavskemu časopisju »Glasniku« in »Naši Moči«. Dolžnost vsakega delavca in delavke, ki je naš, je, da je naročen tudi na »Našo Moč«. Stranki ni na tem ležeče, da mora delavstvo imeti delavski list, če ni delavstvu za to, ga pa ne bo. Ne bi videl rad, da bi kak naš delavec ali delavka ne bil naročen na »Našo Moč«. Cela delavska stvar se mora vzeti skup. Zato vsi skupaj v organizacijo, skupno pa veži delavstvo naše delavsko časopisje. Ko priporočam tisto časopisje, ki Vas razume, tisto časopisje, ki je z Vami, želim, da podpirajte le tisto časopisje, ki drži z Vami. Tista organizacija je za nič, ki ne zna ločiti med svojimi sovražniki in prijatelji. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

## Ljubljano v XII. krajno stopnjo.

Marija Blejec utemeljuje zahtevo, da naj se uvrsti ljubljansko tobačno delavstvo v XII. krajno stopnjo, kar je zdaj glavna zahteva ljubljanskega tobačnega delavstva. O ostalih delavskih zahtevah in pritožbah so poročali: Alojzij Čatar, Anton Novak, Marija Pliberšek, Ivanka Debevec, Ana Češnovar, Marija Andlovec, Mici Rojec, Albina Erjavec, Marija Frece, Terezija Kaplja, Uršula Katavar, Marija Baraga, Dragotina Lavrin, Fani Čamernik, Ivanka Rojc, Alojzij Očepek, Terezija Bučar, Fani Zalokar, Marija Ilovor, Marija Merne, Marija Krušič, Marija Arhar, Josipina Sever, občinski svetnik Tomaž Novak in Ljudmila Bahar, na kar zaključil predsednik Savenz lepo uspelo zborovanje. Obširnejše o govorih navedenih poročevalk in poročevalcev na tem shodu poroča »Glasnik«, ki izide zato že ta mesec.

× × ×

**Spomenica.** O zahtevah ljubljanskega tobačnega delavstva se sestavi z ozirom na poročila in sklepe sredinega shoda takoj spomenica in se določi pristojnim oblastim.

**Kar ni prav, pa ni.** Ob zadnjih zaupnih sestankih smo doznali neko stvar, ki jo najodločnejše grajamo in zahtevamo, da se nikdar več ne obnovi. Mi imamo delovni red za c. kr. tobačne tvornice. Sicer ni v vsakem oziru popoln in ne more se trditi, da je moderen. Obsega celih 45 paragrafov na 25 straneh, kar je veliko preveč. Všeč nam pa je § 17, ki določa: »Delavcem je dano na voljo želje ali pritožbe v primeru obliki razodeti svojim predstojnikom.« To se lepo čita, ampak ne izpolnjuje se pa ne povsod. V tvornici imamo nekaj predstojnikov, ne vsi, ki se obnašajo tako, kakor da bi delovni red ne določal, da so dolžni sprejemati delovske želje in pritožbe. Previdni in pametni predstojniki tudi v ljubljanski tobačni tvornici radi sprejemajo delovske želje in pritožbe, so pa tudi, ki tega ne razumejo in ne znajo. Zgodilo se je celo,

da je neki oddelkovodja nagnal delavce, ki so se nekaj pritožili, češ pojdite k poslancem v zadevi, ki bi jo bil lahko popolnoma sam vredil. Oblika je bila glede na poslance žaljiva. Mi tako postopanje najodločnejše obsojamo in pričakujemo, da tvornično ravnanje vse podrejeno mu nadzorstveno osebje, tudi uradnike, opozori na § 11, 1 odstavek delovnega reda. Veliko nevolje in jeze bi se lahko preprečilo, če ta delavstvu ugodni paragraf ukroti preveliko čustveno razburjenje kakoga gospoda in našemu uradništvu ne bo potrebno proučavati predpise delovnega reda in učiti nadzorno osebje prepisani »bon ton«.

**Temeljna in dejanska plača.** Če vzameš v roko tisto razpredelnico, ki obsega temeljne plače tobačnega delavstva, si misliš, da dobi res delavstvo vsaj tiste plače, ki so navedene v teh lepih razpredelnicah. Ako pa greš med tobačno delavstvo in vprašaš to delavko, onega delavca, pa ti bo malone vsak v tvoje veliko začudenje povedal, da ne zasluži toliko, kolikor določajo predpisi o temeljnih plačah. Nam se to n. kakor ne zdi prav. Ne dolžimo domačega uradništva, ker znamo, da se glede na plače mora ozirati domače ravnanje na določila glavnega ravnateljstva. Pač pa pričakujemo, da se tudi krajno ravnanje odločno zavzame za to, da dobi vse delavstvo vsaj tiste temeljne plače, ki so označene v predpisanih razpredelnicah ob vreditvi delovskih plač leta 1911.

**Moško delavstvo** v ljubljanski tobačni tvornici osobito tisto, ki pripada splošni manipulaciji ali kakor se sploh pravi: algemajnu, je plačano pod psom. Delavci, oženjeni možje, ti tu na teden zaslužijo niti celih 16 K 50 v! Pomislite! Niti 5 K ne pride delavcu na dan, delavcu, ki je oženjen, ki ima rodbino in otroke. Res, reveži so delavci splošne manipulacije, za katero soc. demokracija ni še prav nič storila. Ko smo čuli pritožbe teh revežev na zaupnih sestankih in na shodu, so se nam smilili vsi, delavkam in delavcem. Za nje se mora kaj storiti, da se izboljša njih res bedno stanje. Saj mora delavec z 2 K 30 v na dan ob sedanjih draginjah res obupati. Ko bi ne bili soc. demokrati s svojo spomenico pred leti povzročili, da je bila potisnjena Ljubljana v tako nizek plačilen razred, bi ti reveži zaslužili vsaj 2 K 81 v na dan, kar seveda tudi ne odgovarja sedanjim draginjam, a bilo bi vsaj nekaj več. Naša organizacija se odločno potegne za te reveže, poslanci naše stranke so že tudi obljubili, da store za nje, kar bo le mogoče. Mi ne odnehamo, dokler tem revežem ne izvojimo boljših plač.

**Delavec, delavka!** Če imaš kako pritožbo, ali kaj, kar ti ni prav, se oglasi ob sredah zvečer takoj po končanem tvorničnem delu v društveni sobi pri Krčonu. Naša organizacija in naše delavsko časopisje sprejema vsako sredo do šeste ure zvečer tu delavske želje in pritožbe; da se tako ojači zveza med delavstvom in delavskim časopisjem.

## Jugoslovanska Strokovna Zveza.

### Obvestilo skupinam in plačilnicam J. S. Z.

P. n. skupine in plačilnice Jugoslovanske Strokovne Zveze se vljudo naprošajo, da imajo v januarju, gotovo pa do konca februarja svoje občne zборе. Na zborovanjih naj se določijo zastopniki na glavni občni zbor, ki se bo vršil koncem februarja, ali začetkom marca. Vsak občni zbor naj se naznani vsej osem dni poprej Centrali, da ga javimo pristojnim oblastem. Vsi morebitni predlogi za glavni občni zbor naj se takoj po zborovanju pošljejo centrali v Ljubljano, da more načelstvo že poprej pred glavnim občnim zborom uvideti namen in njihov pomen. Agitirajte za nove člane in članice. Agitirajte za »Našo Moč«, ki je naše delavsko glasilo. Nasprotniki se boje Jugoslovanske Strokovne Zveze, ker v nji vidijo svojega sovražnika. Hočemo reči: karje za delavstvo koristno, je za nasprotnika uničevalno. Naprej na delo. — Načelstvo J. S. Z.

### Jugoslovanska Strokovna Zveza na štajerskem.

Dne 3. januarja na praznik sv. Treh Kraljev, se je ustanovila v Bušah skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze. Na shodu je poročal odposlanec J. S. Z. Vekoslav Zajc iz Škal. V njegovih besedah je priporočal našo J. S. Z. ter odločno razkrinkal ničvredno hinavsko soc. demokracijo. V odbor so izvoljeni č. g. kaplan I. Ilc, predsednik; Avgust Čebela, podpredsednik; J. Jug, tajnik; L. Hlep, namestnik; Štefan Erhartič, blagajnik; F. Timar, namestnik; odbor nika sta Blaž Hertal in F. Erhartič; nadzornika pa Andrej Jurej in Anton Novak. K Zvezi se je priglasilo okoli 30 članov. — Dne 14. januarja se je pa v Šoštanju ustanovila J. S. Z. samo za dekleta. V poljudnih besedah je priporočal vsem



dekletom J. S. Z. Zajc iz Škal. Tudi ta dan je pristopilo precej zavednih deklet v to zvezo. V odbor je izvoljena zaupnica g. Pavla Ravlen. Dal Bog, da bi se kmalu razširila J. S. Z. po vsi Avstriji.

#### Skupina Javornik.

Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze za Javornik—Koroško Belo priredi v nedeljo, dne 21. t. m. popoldne ob pol 4. uri pri Vodičarju na Javorniku društveni shod. Vabljeni ste vsi člani in prijatelji društva. Udeležite se v obilnem številu, ker pridejo važne zadeve na razgovor.

#### Skupina Selo—Moste

ima v nedeljo zvečer pri Joškotu občni zbor.

## Volitve v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani in ljubljanski okolici.

V nedeljo, dne 28. januarja se vrše volitve v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani. Volivni odbor je za to volitev postavil izmed delavskih in pomočniških vrst sledeče kandidate, ki naj jih somišljeniki na svoje glasovnice razločno napišejo.

### I. RAZRED.

#### Skupina delavcev in veleobrti.

Prisedniki:

**Žnidaršič Anton**, ključavničar v Ljubljani.  
**Čemažar Franc**, papirne tovarne delavec v Vevčih.

**Premk Valentin**, strojnik v Ljubljani.  
**Kos Franc**, delavec ljubljanske predilnice v Ljubljani.

Namestniki:

**Pečan Josip**, usnjar v Ljubljani.  
**Krušič Karel**, livar v Ljubljani.  
Kot prisednik vzklicnega sodišča:  
**Jeriha Anton**, tovarniški delavec v Vevčah.

### II. RAZRED.

#### Skupina malih obrti.

Prisedniki:

**Jereb Valentin**, kamnosek, Veliki stradon 7, Ljubljana.  
**Štrus Ivan**, krojač, Komenskega ulica št. 12, Ljubljana.  
**Šusteršič Franc**, tesar pri g. Pustu v Ljubljani.  
**Ravnikar Ivan**, pečar, Selo 19.  
**Kremžar Ivan**, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.

Namestniki:

**Kavčič Andrej**, pasar pri g. Kregarju v Ljubljani.  
**Himmelreich Franc**, krojač v Ljubljani.  
**Mozetič Jakob**, zidar pri g. Ogrinu v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča:  
**Lotrič Andrej**, ključavničar v Ljubljani.

Opozorjamo delavstvo na to, da se dobe vse informacije glede teh volitev v četrtek in petek pred volitvami v Rokodelskem domu v Ljubljani.

## Obvestila Prometne Zveze.

**Umrli so:** Emilija Feigl, Linc. Aiton Koza, Florisdorf. Marijana Wicwiera, Bielitz. Doroteja Gampmayer, Stainach. Jurij König, Dunaj. S. Z. Sebastijan Aichner, Linc. Emilija Racka, Obornic. Roman Haller, Štajer. Roza Karpišek, Dunaj. Z. Z. Morgan Calodorovic, Tuzla. Franc Steiner, Steyr. Lahka bodi jim zemlja.

Za mesec februar je plačati 11 smrtnih slučajev, skupaj 1 K 20 vin.

**Železničarji pozor!** V nedeljo, dne 21. januarja bo popoldne ob 3. uri javni železničarski shod društva Prometne zveze na Grosupljem pri gospodu Košaku. Poročala bodeta gospoda državna poslanca Evgen Jarc in Josip Gostinčar. Ker bo ta shod zelo pomenljiv za železničarje, se vljudno vabijo vsi železniški uslužbeni dolenskih prog kakor tudi vsi tovariši in prijatelji, da se udeležijo tega shoda polnoštevno. Agitirajte med seboj za obilno udeležbo!

**Občni zbor skupine Ljubljana.** V soboto, dne 3. februarja sklicuje skupina Prometne zveze Ljubljana občni zbor, ki se bode vršil v prostorih Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, zvečer ob pol 8. uri. Dnevni red. Poročilo računskega pregleda in delovanja za leto 1911. Volitev novega odbora. Govor in poročilo gospoda poslanca Josipa Gostinčarja in zastopnika vodstva Prometne zveze. Vsi gospodje člani in članice, kakor prijatelji in tovariši se vljudno vabijo na gotovo udeležbo. Agitirajte med prijatelji in sotovariši za obilno udeležbo. Pripeljite seboj tudi svoje soproge. — Na obilno udeležbo vljudno vabi odbor.

## Čipkarski tečaj v Idriji in „Zarja“.

Kakor čujemo, se je nedavno zaletela soc. dem. »Zarja« v naš čipkarski tečaj in trdila med drugim tudi to, da je neka uradniška oseba dobila celih 30 K podpore, med tem ko »ubogi« rudarski otroci tega niso bili deležni. Mi smo sicer vajeni poslušati in čitati take klobasarije kakoršnih drugodi najhujša domišljija ne zmore! Da pa čitatelji spoznajo kake kapacitete v nasprotnih listih okoli sebe otepajo, bomo slučaj pojasnili. — Da se vzbudi v učenkah veselje do pouka, daje ravnateljstvo na Dunaju od časa do časa večje vsote na razpolago, ki se med učenke čipkarskega tečaja razdele. V ta namen sestavi šolsko vodstvo ob navzočnosti člana čipkarskega komiteja seznam vseh učenk, ki so podpore vredne in potrebne; za podlago se vzame šolski katalog: tiste učenke ki redno hodijo, dobe največ, ako so enkrat zamudile dobe manj, ako dvakrat se manj, ako jih trikrat ni bilo, pa nič. Razne »bolezn« se ne upoštevajo, ker šolsko vodstvo nima časa po hišah povpraševati, zakaj ni bilo učenk v šolo. Tako sestavljen seznam se predloži na Dunaj, kjer ga pregledajo in denar nakažejo, katerega šolsko vodstvo med učenke razdeli in pravilnost te delitve dva člana čipkarskega komiteja s svojim podpisom potrdita ter sta pri razdelitvi tudi navzoča. Letos se je v ta namen razdelilo 722 K med približno 25 učenk, ki so dobile od 1 do 8 K. Cela ta vsota je popolnoma prostovoljna nezaslužen dar, katerega se razdeli komur se hoče in kadar se hoče in nima nihče pravice kaj zabavljati, ako bi se tudi res dalo med urad. šolarke take vsote kakor »Zarja« trdi, kar je pa seveda navadna laž. Da se tudi uradniški otroci upoštevajo, je samo pravilno in pravično, ker podporo, ako so pridni, prav tako zaslužijo kakor rudarski; stariši sami pa v današnjih časih velikokrat težje izhajajo kakor marsikatera delavska družina, kar v Idriji dan za dnem opazujemo posebno sedaj, ko bodo nekateri dobili celo primeroma boljše doklado kakor uradnik X. čin. razreda. Naši idrijski delavci, posebno kar jih je okoli »Zarje«, pa naj si zapomnijo, da so davno minili tisti Kristanovi časi, ko sta »Naprej« in »Sloven. Narod« pisarila o revnih proletarcih, ubogi Idriji in podobne oslarije ter je bil samo delavec kaj vreden, uradnik, meščan, obrtnik in drugi so bili pa ničle. In da se nesramnost in nevaležnost gotovih ljudi še bolj spozna, še pristavim, da se je razun zgoraj omenjenih 722 K, tudi med čipkarice razdelilo z Dunaja prostovoljno darovanih 1000 K, od katerih je dobila večina 10 K, tri so dobile po 15 K, ena 20 K; za zahvalo je pa moralo ob razdelitvi od nekaterih slišati šolsko vodstvo besede in opazke, ki so le v »Zarji« mogoče. Za 1722 prostovoljno podarjenih kron sliši zabavljanje po listih, mesto hvale; a tako se je godilo v naši »ubogi« Idriji samo v tem slučaju, navedli bi jih pa lahko celo vrsto podobnih, ker imajo druga podpora društva enake slučaje kakor čipkarski tečaj. Nič čudnega, da je naš K., ko je videl v mestnem uradu nad sto prošenj za razne »podpore«, vskliknil, da bo v Idriji kmalu več revežev kakor drugih ljudi!

## Lisjakovo pismo.

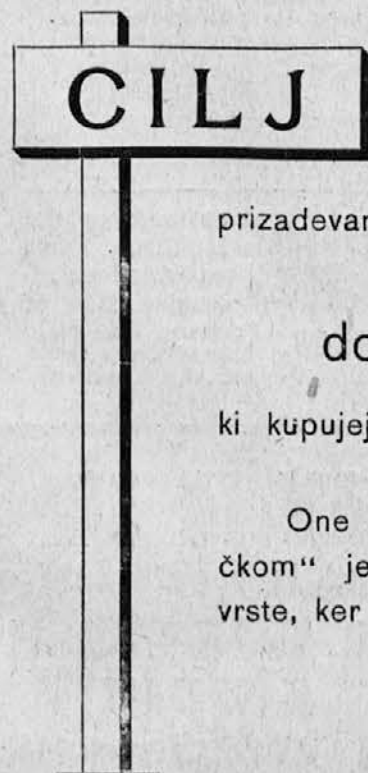
Gospod urednik! Pravijo, da je potrpežljivost božja mast. Mora že tako biti, ker drugače si ne morem tolmačiti, da so moji tovariši v »Naši Moči« kar naenkrat tako tihi postali. Da bi bilo na mah vse v redu in tako, kot bi moralo biti, to vendar ni verjetno, kajti komaj sem

onikrat v Ljubljano prišel, takoj sem zvedel za nekaj, kar ni in ni prav. Ko izstopim iz vlaka, zagledam pri izhodu tistega gospoda vratarja, ki so ga zadnjič sociji nekaj krtačili zaradi pometaric, dasiravno je veren liberalno - socialnodemokratski sodrug. Takih ljudi se jaz najraje ogibljem, zato sem sklenil, da se splazim tam pri lampistariji vun na cesto. Sklenil, storil. Pred lampistarijo sem obstal in poslušal, kako sta se dva delavca prepirala, da je 40 več kakor pa 48. Nagovarjala sta se z Jaka in Franci. Firbčen, kaj neki imata, sem enega vprašal, čemu se pričkata, vsaj je 48 vendar več kakor pa 40. Rekel mi je: tebi se pa že pozna, da nisi napreden Ljubljančan, marveč si odkod s hribov doma. Pri nas je 40 več kakor 48, in da boše verjel, pa me poslušaj. Midva tle z mojim kameratom snaživa in naliva lampe pri menjalnikih in semaforjih, eden ima 40 luči, drugi pa 48, in vendar dobi prvi celih 6 kilogramov, drugi pa samo 5 in 8 desetink kilograma petroleja na dan, torej je 40 več kakor 48. To je očitvidna pomota, sem pripomnil jaz, a oba sta hkrati rekla, da to ni mogoče, ker je tudi na tabli tako zapisano in tisti, ki je tam zapisal, je s samo nezmotljivostjo prosvitljena »lampa«, pred katero mora imeti ves »ajzenponerksindel in pakaž« neomejen rešpekt. Tako namreč dotičnik rad zmerja uslužbenca, ne meneč se za to, da ko bi bilo kaj pravice na svetu, bi bil on ravno tako revše, kakor smo vsi drugi. Da je pa tako oblasten in ošaben, pa ni odvisno od njegovih zaslug, ampak od slepote drugih. No, zdaj pa razumemo — adijo. Šel sem dalje proti mestu in gredoč sem si mislil, čemu imajo neki ti reveži »Našo Moč«, če je spričo takih slučajev ne znajo porabiti. Lisjak.

Tobačno delavstvo

**Predpustna veselica**  
**tobačnega delavstva 10. februarja 1912 v „Unionu“.**

*Delavci, delavke in njih prijatelji in prijateljice na njo! Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Nečlani 1 krono, člani 60 vinarjev. Čisti dobiček je namenjen podporam obolelega delavstva.*



prizadevanj, najti sredstvo za izboljšanje kave, ki odgovarja vsem zahtevam okusa in izdatnosti

dosežejo vedno le one gospodinje,

ki kupujejo kavini pridatek v zabojčkih ali v zavitkih, označenih „s kavinim mlinčkom“.

One so izbrale najbolje, kajti pridatek za kavo „s kavinim mlinčkom“ je najjedrnatejši, najokusnejši in najizdatnejši izdelek te vrste, ker je

:pravi Franck.:

Tovarna v Zagrebu.



**Najboljša, najsigurnejša  
prilika za štedenje!**

**Denarni promet**  
**I. 1910 čez 83 milijonov K.**  
**Stanje vlog čez 21 milijonov K.**  
**Lastna glavica**  
**■ K 503.575-98. ■**

**Ljudska**  
**posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo  
**Miklošičeva cesta 8**  
pritličje v lastni hiši nasproti  
hotela „Union“ za franč. cerkvijo  
prejema

**hranilne vloge**

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure  
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez  
po kakega odbitka,  
tako da prejme vložnik od vsakih  
**100 kron čistih 4-50 na leto.**  
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da  
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po  
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; Josip Šiška,  
stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton  
Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; Fran  
Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl.; Anton  
Kobi, posest. in trg., Breg pri Borovni.; Karol  
Kauschegg, veleposest. v Ljubljani; Matija Kolar,  
stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik  
trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani;  
Fran Leskovic, hišni posestnik in blag. „Ljudske  
posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak,  
tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šil-  
bar, župnik v Rudniku.

**Priporočajte povsod „Našo Moč“!**



**Potniki v Ameriko**  
Kateri želijo dobro, po ceni in  
zanesljivo potovati naj se obrnejo  
na **Simona Simetelza**  
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.  
Vsakomur pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami  
**Maček & Komp.**

Franca Josipa cesta št. 3.  
Založniki c. kr. priv. južne železnice.  
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in  
zraven spadajočih potrebščin.

**F. Meršol, LJUBLJANA**  
Mestni trg št. 18.  
Trgovina z modnim in drobnim blagom.  
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,  
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,  
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,  
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov  
in vsakovrstnih drugih risb.

**ANT. BAJEC, Ljubljana**

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34  
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-  
varniška zaloga vencev, prepariranih in  
umetnih rastlin in cvetljic.

Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavlj.: Bajec, Ljubljana

**Gričar & Mejač**

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo  
izgotovljenih oblek za gospode, dečke  
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

**I. VECCHIET**

urar in draguljar, Ljubljana  
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne  
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela  
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi  
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-  
mante in druge biserje. — Zaloga precizij-  
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.



**Dežnike in  
solnčnike**  
domačega izdelka

najboljše kakovosti, pri-  
poročajo po najnižji ceni  
slavnemu občinstvu

Josip Vdmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofjo št. 19.  
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.  
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

**Iv. Buggenig,**

sodarski mojster  
Ljubljana, Cesta  
na Rudolfovo že-  
leznico št. 5.  
Priporočajo svojo veliko sodov. Prevzema tudi vsa v  
zalogo vsakovrstnih sodov. njegovo stroko spada-  
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.



**Ivan Jax in sin v Ljubljani,**  
Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**vozniških koles in  
šivalnih strojev**

za rodbino in obrt.



**A. Lukič**

Slovenska  
**konfekcijska trgovina**  
za gospode, dame, dečke, deklice.  
Ljubljana  
Pred škofijo 19

**Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc**  
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:  
Balzam proti žilnim bolečinam, steklenica 20 v.  
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospe-  
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.  
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.  
Posipalni prašek, proti ogujvanju otrok in proti potenju nog,  
škatljica 50 v.  
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.  
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-  
klenica 70 v.  
„Sladin“ za otroke škatlja 50 v.  
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo  
steklenica 20 v.  
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.  
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

**A. Žibert, Ljubljana**

Prešernova ulica

:: priporočajo svojo ::

**veliko zalogo čevljev**

:: domačega izdelka ::



**Pozor slovenska delavska društva!**

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-  
poročljivi domači manufakturni trgovini

**JANKO ČEŠNIK**

(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-  
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

**Edina in najkrajša črta v Ameriko!**

**Samo 6 dni!**

**Havre  
New-York**



francoska prek morská družba  
Veljavne vožnje liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,  
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna  
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARD**  
oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska  
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetijske posojilnice“ nasproti gostilne  
pri „Figovcu“.

**TEOD. KORN**

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater  
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANŠKA CESTA 8.  
Priporočajo se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje  
streh z angleškimi, francoskimi in tuzemskimi škrljem z asb-st-ce-  
mentnim škrljem (E eruit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato  
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-  
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.